

Eduskunnan hallintovaliokunta

VIITE: Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 10.11.2025 asiassa LA 22/2025 vp

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto lakialoitteesta laiksi eduskunnan turvatoimista

1 Lausuntopyyntö

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallituksen asiantuntijaa valiokunnan kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausunto lakialoitteesta [LA 22/2025 vp](#) laiksi eduskunnan turvatoimista.

Eduskuntaryhmien puheenjohtajien allekirjoittamassa lakialoitteessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eduskunnan turvatoimista. Sillä on tarkoitus korvata turvatoimista eduskunnassa annettu voimassa oleva laki ([364/2008](#)).

Aloitteessa ehdotetaan tarkistettavaksi sääntelyä muun muassa turvatoimilain alueellisesta ja henkilöllisestä soveltamisalasta, henkilöntarkastuksen tekemisen sallituista tavoista, posti- ja muun lähetyksen tarkastamisesta, henkilön poistamisesta turvatoimialueelta, teknisestä valvonnasta ja voimankäyttövälineistä. Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta ja henkilösuojaustehtävästä.

2 Poliisihallituksen asiantuntijalausunto

2.1 Yleisiä huomioita

Hallintovaliokunnan käsiteltävänä oleva lakialoite on valmisteltu eduskunnan työryhmässä, jonka tehtävänä oli arvioida voimassa olevan turvatoimista eduskunnassa annetun lain päivittäis- ja muita mahdollisia muutostarpeita sekä laatia ehdotukset tarvittavista muutoksista. Poliisihallitus sai mahdollisuuden tarjota asiantuntemustaan eduskunnan työryhmälle niin valmistelun alkuvaiheessa kuin myöhemmällä lausuntokierroksellakin. Poliisihallituksen esittämät huomiot ja kehitysehdotukset otettiin laajasti vastaan.

Työryhmän lopullisesta ehdotus on poliisin näkökulmasta tasapainoinen kokonaisuus, joka parantaa sääntelytasolla eduskunnan turvaorganisaation suorituskykyä ja toimivaltuuksia. Eduskunnan järjestyksen ja turvallisuuden kannalta on tärkeää, että sillä on kyvykäs, koulutettu ja toimivaltainen turvaorganisaatio turvatoimitehtävien hoitamista

varten. Olennaista on sekin, että eduskunnan turvaorganisaatio muodostuu eduskunnan virkamiehistä, jotka toimivat turvatoimitehtävissä virkavastuulla.

Lakiehdotuksen 2 §:n 4 momentin säännöksen tarkoitus on korostaa poliisin ja eduskunnan turvaorganisaation keskinäistä suhdetta. Sekä voimassa olevan lain että lakiehdotuksen mukaan poliisin tehtävistä ja toimivaltuuksista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Säännöksen mukaan poliisilla on vastuu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä sekä rikosten ennalta estämisestä. Poliisitehtäviä suorittaessaan poliisi voi joutua suorittamaan samoja toimenpiteitä kuin eduskunnan turvaorganisaatio. Toisin sanoen poliisin ja eduskunnan turvaorganisaation toiminta voi jossain kohdin limittyä ja olla päällekkäistä. Vastaavanlainen säännös, joka korostaa turvatoimitehtäviä hoitavien henkilöiden ja poliisin keskinäistä suhdetta, sisältyy turvatoimista valtioneuvostossa annettuun lakiin ([987/2014](#)), turvatoimista tuomioistuimissa annettuun lakiin ([1121/1999](#)) ja turvatoimista Maahanmuuttovirastossa annettuun lakiin ([717/2018](#)).

Poliisihallitus ymmärtää eduskunnan aseman Suomen korkeimpana valtiomahtina. Siksi on tärkeä huomioida, että poliisi vastaa perustehtävänsä perusteella myös eduskunnan turvallisuudesta, koska onhan poliisin tehtävä turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä. Poliisin ja turvaorganisaation tehtävien yhteensovittamisessa painottuu tiedonvaihdon merkitys eli se, että eduskunnan on tärkeää ilmoittaa tarvittaessa poliisille poliisitehtäviin kuuluvasta häiriöstä, vaarasta tai uhasta. Poliisihallitus korostaa lisäksi sitä, että poliisitehtävästä ilmoittaminen ei ole lakiehdotuksen 21 §:ssä tarkoitettua virka-avun pyytämistä.

Poliisin toiminnan kannalta on hyvä, että poliisi tietää eduskunnan turvaorganisaation suorituskyvyt, välineet ja toimivaltuudet. Se edistää ja parantaa poliisin ja eduskunnan välistä yhteistoimintaa. Poliisihallitus korostaa johtamisen merkitystä. Tilanteissa, joissa kyse on poliisitehtävästä, johtovastuu on poliisilla, vaikka selvää on, että eduskunnan turvaorganisaatio keskittyy turvaamaan eduskunnan järjestystä ja turvallisuutta poliisin ylläpitäessä yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

2.2 Tilapäinen turvatoimialue

Lakiehdotuksessa ehdotetaan, että eduskunnan pääsihteeri voi turvallisuusjohtajan esityksestä päättää tilapäisen turvatoimialueesta ja sen rajoista. Päätös olisi määräaikainen. Päätöksestä ilmoitettaisiin tilapäisen turvatoimialueen sijaintipaikan poliisilaitokselle.

Lakialoitteessa ei ole yksilöity tarkemmin sitä, minne tilapäinen turvatoimialue voidaan perustaa. Lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentissa kuitenkin puhutaan eduskunnan tilapäisessä käytössä olevasta tilasta, joka selvästi viittaa rakennukseen tai muuhun rajattuun paikkaan. Epäselväksi kuitenkin jää, voiko tilapäinen turvatoimialue olla

rakennuksen lisäksi myös tori, puisto, katualue tai muu yleinen paikka.¹ Poliisihallitus pitää tärkeänä, että tilapäinen turvatoimialue ei jää sisällöltään epäselväksi. Selkeintä olisi, että tilapäisellä turvatoimialueella tarkoitettaisiin rakennusta tai muuta tilaa, joka on fyysisesti rajattu.

Poliisitoiminnan kannalta on tärkeää, että poliisi saisi tilapäisistä turvatoimialueista tiedon hyvissä ajoin. Poissuljettua ei liene sekään, että poliisille varattaisiin tarvittaessa mahdollisuus lausua tilan soveltumisesta tilapäiseksi turvatoimialueeksi.

2.3 Ilmoittaminen poliisille

Lakiehdotuksessa on hyvin huomioitu sellaiset asiat, joista on ilmoitettava poliisille. Tällaisia ovat muun muassa henkilo suojaustehtävät, miehittämättömän ilmailun aiheuttama uhka ja ampuma-aseen käyttö. Ilmoitukset poliisille tulisi tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tämä edistäisi merkittävästä poliisin ja eduskunnan turvaorganisaation toiminnan yhteensovittamista, jos eduskunnan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen edellyttää myös poliisin toimenpiteitä.

Lakiehdotuksen 5 §:n 3 momentissa mainitaan tilanne, jossa on käsillä eduskunnan turvallisuutta tai järjestystä uhkaava välitön ja vakava vaara. Poliisihallitus toteaa, että tällainen vaara on jo pelkän kuvauksen perusteella poliisin torjuttavaksi kuuluva vaara. Selvää on kuitenkin se, että eduskunnan turvaorganisaation on reagoitava tällaiseenkin tilanteeseen, mutta ilmoitettava siitä myös poliisille.

Lakiehdotuksessa tulisi johdonmukaisesti puhua ilmoittamisesta poliisille eikä tietylle poliisimiehelle. Lakiehdotuksen 18 §:ssä on esimerkiksi mainittu, että ilmoitus henkilo suojaustehtävästä tehtäisiin joko päällystään kuuluvalla poliisimiehelle tai poliisin kenttäjohtajalle. Poliisihallitus korostaa, että poliisin johtamisjärjestelmä perustuu poliisin johto- ja tilannekeskuksiin. Näistä paikoista voi aina tavoittaa poliisin yleisjohtajan eli päällystään kuuluvan poliisimiehen vuorokauden aikaan katsomatta. Laissa tulisi siksi puhua vain ilmoittamisesta poliisille, jolloin se mahdollistaa ilmoituskäytäntöjen joustavan sopimisen poliisin ja eduskunnan välillä.

2.4 Voimankäyttövälineet ja niiden kantaminen

Lakiehdotuksessa turvahenkilön voimankäyttövälineitä ehdotetaan täydennettäväksi paineilmoimisella projektiililaukaisimella, etälamauttimella ja ampuma-aselain ([1/1998](#)) 2 §:ssä tarkoitetulla ampuma-aseella. Voimankäyttövälineet määriteltäisiin tyhjentävästi ja esinekohtaisesti suoraan laissa.

Poliisihallitus pitää perusteltuna sitä lähtökohtaa, että turvahenkilöllä on oltava käytössään ampuma-asetta lievempiä voimankäyttövälineitä. Varsinkin etälamautin on tässä

¹ Järjestyslain ([612/2003](#)) 2 §:n 1 kohdan mukaan yleisellä paikalla tarkoitetaan tietä, katuja, jalkakäytävää, toria, puistoa, uimarantaa, urheilukenttää, vesialuetta, hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä taikka rakennusta, joukkoliikenteen kulkuneuvoa ja muuta vastaavaa paikkaa, kuten virastoa, toimistoa, liikenneasemaa, kauppakeskusta, liikehuoneistoa tai ravintolaa, joka on yleisön käytettävissä joko jonkin tilaisuuden aikana tai muutoin.

tarkoituksessa tarkoituksenmukainen voimankäyttöväline. Myös projektiililaukaisin on oikein käytettynä vaikuttava suorituskky. Poliisihallitus kuitenkin toteaa, että poliisin käytössä oleva projektiililaukaisin on kaukovaikutukseen tarkoitettu ampuma-asetta lievämpi voimankäyttöväline. Se ei välttämättä sovellu hyvin – jos ollenkaan – turvatoimitehtävien hoitamiseen. Lisäksi se on voimankäyttöväline, jota ei pysty kantamaan huomaamattomasti.

Poliisihallitus ehdottaa, että turvahenkilön voimankäyttövälineitä ei määriteltäisi laissa täysin tyhjentävästi. Välinekohtaisen määrittelyn lisäksi olisi hyvä säätää mahdollisuudesta hyväksyä turvahenkilön käyttöön ampuma-asetta lievämpiä voimankäyttövälineitä eduskunnan tai eduskunnan pääsihteerin erillisellä päätöksellä.² Sääntelyn olisi hyvä koostua perusvoimankäyttövälineistä, joita olisivat

- kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka, teleskooppipatukka ja etälamautin
- muut ominaisuuksiltaan ja asianmukaisesti käytettyinä vaikutuksiltaan ampuma-asetta lievämmät voimankäyttövälineet, jotka eduskunta tai vaihtoehtoisesti eduskunnan pääsihteeri olisi hyväksynyt turvahenkilön käyttöön.

Ampuma-ase määriteltäisiin voimankäyttövälineenä erikseen, kuten nytkin ehdotetaan. Henkilösuojaustehtävään määrätyn turvahenkilön voimankäyttövälineisiin voi lisäksi kuulua ampuma-aselain 2 §:ssä tarkoitettu ampuma-ase.

Lakiehdotuksen mukaan voimankäyttövälineitä tulee kantaa mahdollisimman huomaamattomasti. Poliisihallitus ehdottaa, että säännöstä vielä tarkennettaisiin. Turvahenkilön tulisi mahdollisuuksien mukaan kantaa voimankäyttövälineitä asunsa alla siten, että ne eivät ole muiden havaittavissa.

2.5 Ampuma-aseen käyttäminen

Lakiehdotuksessa ampuma-aseen kantaminen ja käyttäminen on sidottu henkilösuojaustehtäviin. Tämän lisäksi voimankäyttösäännöksessä on erikseen mainittu turvahenkilön oikeus hätävarjeluun. Poliisihallitus korostaa, että ampuma-aseen käyttö voi tapahtua myös hätävarjelutarkoituksessa. Tärkeintä kuitenkin on, että ampuma-aseen käyttäminen tapahtuisi hallittuna voimankäyttönä. Lisäksi on erinomaista, että ampuma-aseen kantaminen ja käyttäminen on rajattu tiettyä käyttötarkoitusta varten eli henkilösuojaustehtävää varten.

Poliisihallitus pitää tärkeänä, että ampuma-aseen kanto-oikeus turvatoimitehtävissä on sillä, joka on saanut siihen koulutuksen. Peruskoulutuksessa opittuja taitoja tulee ylläpitää ja taitotaso osoittaa vuosittain. Tämä on huomioitu lakiehdotuksessa. Lisäksi Poliisihallitus korostaa riittävää seurantaa ja eduskunnan suorittamaa valvontaa.

² Vrt. valtioneuvoston asetus poliisista ([1080/2013](#)) 10 § 2 momentti 3 kohta.

Ampuma-aseen kantaminen on Suomessa luvanvaraista. Aseluvista on säädetty tarkemmin ampuma-aselaissa. Ampuma-aselain 17 §:ssä on säädetty tarkemmin siitä, mihin ampuma-aselakia ei sovelleta. Eduskunnan turvahenkilöiden toiminnan kannalta olisi perusteltua tarkentaa ampuma-aselain 17 §:ää ja mainita siellä erikseen, ettei lakia sovelleta eduskunnan turvatoimista annetun lain tarkoittamissa tehtävissä tapahtuvaan toimintaan.

Konsta Arvelin, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 18.11.2025 klo 11:23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunnan hallintovaliokunta

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi